

Előfizetési feltételek

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Fél évre 3 frt — kr.
 Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyílt tér sora 20 kr.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papír-árugyár részvénytársaság
 Főter 38. szám alatt,
 hova úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Megváltozott perspektiva.

Az osztrák képviselőházban ép oly frivol, mint veszedelmes parlamenti heccz készül, melynek beláthatatlan zavarok és közgazdasági hátrányok lehetnek a következményei és ha a magyar parlament és a kormány nem marad folytonos *qui vive*-állásban, rombolólag hatnak ama furfang következményei, mely a németellenek határozatában van. Az ausztriai német pártok, melyek a Badeni-féle szerencsétlen nyelvrendelet folytán a birodalmi gyűlést heves, sokszor undorító obstrukciójuk által akcióképtelenné tették és semmiféle javaslatot, napirendet vagy kormányprogramot nem szavaztak meg, ugyanezek a hazafiak „auf Kündigung“ megváltoztatták taktikájukat és a két kormányt ezzel megváltozott s egészen váratlan perspektiva elé állították.

Ausztriában eddig, mint tudjuk, a kormány kénytelen volt legfontosabb javaslatait az alkotmány 14. paragrafus segélyével életbe léptetni és a közgazdasági szerződést is, melynek javaslatai a magyar parlament előtt fekszenek s a birodalmi gyűlésen újból beterjesztettek, a 14. paragrafus alapján szándékoztak az osztrák birodalom országaiban életbe léptetni, illetve törvényerejűvé tenni. Hogy ezt az eshetőséget elkerüljék és az osztrák kormány által emelt, de a magyar kormány által következetesen visszautasított, mert a törvény által kizárt követelést, az újabb provizóriumot, kicsikarják, elhatározta az osztrák birodalmi gyűlés ellenzéke, hogy belemegy a kiegyezési javaslatok tárgyalásába azok első olvasása ellen kifogást nem tesz, de a második olvasásnál megint felveszi azt az obstrukciót, mely a birodalmi gyűlést a legundokabb jelenetek színhelyévé tette. Az első olvasás alkalmával már 55-ön iratkoztak fel a javaslatok ellen, mellette pedig még senki sem.

Ez eljárás célja a parlamenti tárgyalásokat elnyújtani, az új szerződés létrejöttét akár a 14. szakasz alapján, akár rendes parlamenti tárgyalás útján, megakadályozni, az önálló rendelkezési jogát, melyet Magyarország az 1867. XII. t.-cz. biztosít, illuzóriussá tenni és olyan állapotot teremteni, mely az 1898. I. t.-cz. ellenére és Magyarország közgazdasági érdekei ellenére is az eddig érvényben volt szerződést továbbra is fentartja, mert semmi mást sem lehet a helyére tenni.

Ezen felül semmiféle garanciát nincs adva arra

néve, hogy ez a kicsikart provizórium, ha csakugyan bekövetkeznék, rövid életű lesz és hogy utána a kiegyezési javaslatoknak az osztrák birodalmi gyűlés által való elfogadása következik. Ha ez a garancia biztosítva lenne, akkor az obstrukciós ellenzék megváltoztatott taktikája csak muló zavar lenne, mely inkább egy ledér mulatság látszatát viseli magán, mintsem a komoly politikai akció jellegét. Ámde ugyanaz az ellenzék későbbre a javaslatok elvetését tervezi, vagy ha e terve kivételénél a birodalmi gyűlés többségére nem számíthatna, végtelen obstrukciót és a provizórium végtelen kinyújtását.

E változott magatartással szemben a magyar országgyűlésnek is, és mindenekelőtt a kormánynak, első sorban báró Bánffy miniszterelnöknek, kit kiegyezési akciójában az egész nemzet bizalma kíséri, állást kell foglalni, olyant, amely feltétlenül biztos és feltétlenül hat. A magyar országgyűlésnek nem szabad az így megváltozott tényállás mellett a maga részéről eltérni az ellenzék által rákényszeríteni szándékolt tétlenségét. Az országgyűlésnek haladéktalanul bele kell mennie az előtte fekvő javaslatok tárgyalásába és báró Bánffy miniszterelnöknek törekednie kell azokat Magyarország harczterületébe állítandó közvéleményének egész súlyával Ausztriában is keresztül vinni, vagy — ha kell — kicsikarni. Hogy ez az osztrák 14. paragrafus, vagy birodalmi gyűlési határozatok alapján lesz-e lehetséges, annak az ügy érdemét illetőleg nem szabad döntőnek lenni.

Nagy-Enyed város közgyűlése.

A képviselőtestület rendes őszi közgyűlését szeptember hó 30-án tartotta meg, melyen Kovács Gyula polgármester a képviselőket melegen üdvözölvén, Sándor Jenő tanácsos felséges királyunk által felséges nejeinek gyászos elhunyt alkalmából „Népeimhez kiadott manifestumát olvasta fel, melyet a képviselő a legnagyobb megdöbbenéssel s hódolatteljesen tudomásul vett.

Napirend előtt Reinbold Olivér kir. tanácsos, pénzügyigazgató meleg szavakban köszönte meg a képviselőtestületnek előléptetése alkalmából hozott kitüntető jegyzőkönyvi határozatát.

A legtöbb adót fizető képviselők jövő évre érvényes névjegyzékének tudomásul vétele után elfogadta a köz-

gyűlés Z. Szöcs Sándor számvevő előterjesztésében az 1899. évi költségvetési előirányzatot, valamint tudomásul vette Tarsoly Árpád főerdész jelentését az 1898/99. években teendő favágásokról, egyúttal elhatározta, hogy a polgári failleték ez évben 1 frt 50 kr díjért adassék.

Névszerinti szavazással a fügedi erdőbe beagázó Zeyk-féle erdő megvétele 1500 frt vételárban elhatározatott.

Kovács Gyula polgármester bejelentette, hogy a közgyűlés napirendjére egy oly tárgy van kitéve, mely őt személyileg érinti, s ezért az elnöki széket Sándor Jenő h. polgármesternek átadván, eltávozott. Ismeretes olvasóink előtt azon, már régi években indított hajszja, mely a polgármester becsületében gázolva, őt felsőbb helyen bepanaszolta, minél fogva ellene vizsgálat lett indítva. E változó állításokat Fodor Miklós és társai emelték, melyek azonban a vizsgálat alkalmából valótlannak bizonyulván, a panaszosok ellen hamis vád és rágalmazás miatt büntető eljárás vezetett be.

Fodor Miklós, belátván vádjai alaptalan voltát, a bevezetett tárgyalás után fölkereste Kovács Gyula polgármestert, hogy kérje meg a per abbahagyására, ki ismert engedékenységgel, tekintettel Fodor Miklós aggkorára, a pert megszüntetni kérte a bíróságnál, annál is inkább, mert nevezett írásbeli nyilatkozatot állított ki, melyben beismeri tévedéseit és a polgármestertől bocsánatot kér.

E nyilatkozatot olvasta fel dr. Jeney Elek t. főügyész s ajánlatba hozta a közgyűlésnek, hogy Kovács Gyula polgármester helyes eljárását tudomásul véve, a városi ügyekben kifejtett tevékeny működéséért bizalmát és elismerését fejezze ki.

A képviselőtestület Csató János kir. tanácsos, alispán és Török Bertalan országgyűlési képviselő pártoló nyilatkozatai után általános tetszéssel az indítványokat elfogadta. Ezen határozatról a polgármestert Sándor Jenő tanácsos értesítette, ki a közgyűlés bizalmát eljenzés között megköszönve, utolag elfoglalta elnöki széket.

A tűzoltó-egylet kérését jubiláris költségeinek fedezése iránt a közgyűlés méltányolván, 100 frt segélyt szavazott meg, ugyszintén Szabó Ferencz díjoknak egy múlt év megvételi költségeit és Fodor János tanárjelöltnek 30 frt segélyt.

Végül a polgárok sorába szavazással Jancsó Albert és Vagner József iparosok bevételén, a közgyűlés 1 órakor véget ért.

Referens.

TÁRCZA.

Erzsébet királyné emlékezete.

írta és a Bethlen-kollégium gyász-ünnepén, 1898. szeptember 28-án elmondotta Fogarasi Albert főgimnáziumi tanár.

(Folytatás.)

Később magának a megtért száműzöttnek — Horváth Mihálynak — szájából hallgatta meg a királyné szabadságharc történetének legszomorúbb epizódjait s könyvei ismét megeredtek.

Mondjam-e, hogy mit jelentettek azok a könyvek?!

Azok a könyvek szentesítették, felmagasztalták a szabadságharcot s annak hőseit; elítélték azokat, akikről az 1861-iki híres felirat azt mondotta, hogy: „bűn volt előttük a szabadság érzete, bűn volt még a legtisztább honszeretet is“. Engesztelő áldozatul hullottak a magyar nemzet szívére azokért az évekért, amelyekben „Minden nap új szenvedést hozott, minden új szenvedés egy gyökeret szakasztotta el keblünkben a hitnek és bizalomnak“. Azok a könyvek felébresztették, megerősítették a nemzetben a megrendült hitet és bizalmat; megtermékenyítették a nemzeti élet kiaszott talaját, miként Izsák istenasszony lehulló könyvei. Minde-nik csöppjünkben a jobb jövő reményének egy-egy áldott sugára csillant meg.

Talán mindennél inkább kimutatta a szabadságharc szent ügyének tisztelétét akkor, amikor, az általános amnestia után, Komárom hős védőjét, Klapka tábornokot, magához hívatta. A rideg Hofausage csak Klapka György urnak czimezte a meghívást; Ő egyenesen tá-

bornok urnak szólította. A tábornok beszélgetés közben óvatosan került mindent, ami azokra a hősi harcokra emlékeztetett. De a királyné maga tért át arra. Klapkának el kellett beszélnie mindent, Komárom halállal daczólvó védelmét. És a királyné ismét könyves szemmel hallgatta végig.

Bucsuzáskor így szólt hozzá: „Még könnyebbült a lelkem, tábornok ur, hogy annak a korszaknak egyik legnagyobb élő alakjával megismerkedhettem.“

Amíg a nagy küzdelem folyt, amíg az országos rendek a honszeretet olthatatlan lángjával szívökben, a jog és igazság fátylájával kezökben keresték a megoldást, amíg Deák Ferencz korszakos bölcsessége lépésről lépésre vezette a nemzetet ama pont felé, ahol uralkodója szívével találkozhatott, újra meg újra megjelent a nemzet között, mint valami isteni küldött, s az engesztelő szeretet, a hódító szívjószág malasztjával töltögette azt az irt, amely még a király és nemzet között volt. Megjelenésével elbűvölte, megnyerte a nemzet nagyjait; ellátogatott a nép közé, enyhítette a szegények nyomorát, letörölte a szenvedők könyeit, szívéből eresztett szállakkal szötte mind nagyobbra a feladás fátyolát.

Hogy mennyire bizott a nemzet szeretetében és hűségében már a kiegyezés előtt: kitűnt az 1866-iki szerencsétlen háború alkalmával. A diadalmas ellenség fejegetőleg közeledett Bécs felé. A menekülésre csak egy út volt: Magyarországra. De az uralkodó környezetében akadtak olyan gyanúsítások, hogy nem lesz jó oda menni, mert, ki tudja, hátha oda át kapnak a jó alkalmon, hogy felhasználva a birodalom veszedelmes

helyzetét boszujok kielégítésére, elfogják tuszul a királynét és gyermekeit. Ilyen gyanúsítványok a királyné jelenlétében is történt. Ő azonban felháborodással utasította vissza s így szólott:

„Az a nemzet, mely Mária Terézia mellett állott, mikor az egész világ elhagyta, ma sem felejtette el a Moriamur fenkölt jelszavát. Megyek hű magyarjaim közé.“

S eljött hozzánk és itt élt csendes visszavonultságban a válságos napok alatt. Minden kíséret nélkül járt-kelt gyermekeivel, olyan egyszerűen, mint egy polgári anya. Mindenütt rajongó szeretet környezte, és ő maga mondta egyszer: „Ha a megpróbáltatás arra való, hogy megismeresse velünk alattvalóink szívét, úgy mély bánatomban is boldog vagyok, hogy annyira megismertem.“

A kiegyezés évében hol írásban, hol szóbeli nyilatkozataival többször keltett örömet és lelkesedést. Így a többi között akkor, amikor a király, Andrássy Gyulához írva, e szavak kíséretében ajánlkozta a koronázási ajándékot, 50.000 aranyat, a volt honvédek özvegyeinek és árváinak fölsegelésére: „hogy a mult szomorú eseményeinek nem csak következményei megszüntetessenek, hanem szenvedései is enyhíthessenek.“ Erzsébet királyné külön kéziratot intézett a nemzethez, kijelentvén, hogy örömmel csatlakozik felséges ura és férje kéziratának tartalmához, s az őt illető 50.000 aranyat is ugyanarra a szent célra adományozza.

El lehet képzelni, hogy mily nagy volt az öröm és lelkesedés az országban a szeretetnek és nemes lelkekből fakadt engesztelő szózatnak ellenállhatatlan

Gazdasági értekezlet.

Nagy-Enyed, 1898. október 4.

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület” érdem-dus elnöke Zeyk Dániel főispán ur f. hó 3-án d. e. 11 órára értekezletre hívta össze a vármegye alispáni kistermében a vármegye közigazgatási életében szereplő egyéneket, hogy a népies téli gazdasági előadások tartásának — vármegyénk területén — általános programját megállapítva, vármegyénk területén a második téli népies gazdasági előadások tartassanak.

Az értekezleten ott láttuk Zeyk Dániel főispán gazd. e. elnököt, Csató János alispán és Szalánczy Lőrincz gazd. egy. alelnököt, Török Bertalan orsz. képviselőt, Kovács Gyula polgármestert, Gáspár János főjegyzőt e. igazgatót, Müller Mihály vm. főügyészt, br. Bánffy Kazimirt, továbbá az előadók közül: Dr. Szaniszló Albert, Dezső Zsigmond, Ábend András, Gálffy János és Székelyhidvi Viktor gazd. egy. titkárt.

A közbe jött körülmények miatt nem jelenhettek meg az értekezleten Szász István kir. állattenyésztési felügyelő Segesvárról és Mórógyi vinczellér-iskolai igazgató.

Elnök megnyitván az értekezletet, üdvözi a jelenlevőket és szép szavakban kifejti a népies gazd. előadások célját, rendeltetését és felkéri, hogy az előadások tartásához hozzá járuljanak, hogy — miként a múlt évben, úgy a jelenben is — siker kísérje az előadásokat.

Majd felolvastatik a titkár által a földmivelésügyi m. kir. miniszter urnak a népies téli gazd. előadások megtartását célzó magas leirata és helyeslőleg tudomásul vétetik az, hogy az már elnökileg meg lett valaszolva.

Hosszabb eszmecsere után megállapított az 1898/9. évek telén tartandó előadások helye és tárgysorozata. Így a vármegye 12 nevezetesebb központjain lesznek az előadások és pedig Nagy-Enyeden 3 előadás (ciklus), továbbá: Vizaknán, Gyulafehérvárról, Balászfalván, Tóvisen, Alvinczen, Sárdon, Magyar-Bükkösön, Csombordon, Maros-Ujvárt, Vingárdon és Szász-Csanádon ket-tős és egyes előadások, úgy, miként a megelőző évben.

Csató János kir. tanácsos, alispán javaslatára elvben elhatározta az értekezlet, hogy a havasvidék részére állattenyésztési előadást fog tartatni május hó végén Remete községénél.

Titkár felolvasta a kibocsátandó felhívás szövegét, amelyet az értekezlet változatlanul elfogadott, és úgy a felhívás, valamint a részletes program kinyomtatása és mentől szélesebb körben való terjesztésével a titkár megbízott.

A részletes programot a „Közérdek”-ben — megjelenése után — egész terjedelmében közölni fogjuk; addig is felhívjuk vármegyénk gazdatársadalmát, hogy miként eddig, úgy a jövőben is szíveskedjék az előadásokat mentől nagyobb számban látogatni, gazdatársait az előadásoknál való megjelenésre buzdítva, hogy vármegyénk valóban tevékeny gazdasági egyesületének eme akcióját a kellő siker kísérhesse.

(y-r.)

Az erdélyi sósfürdőkről.

Előadás a VIII. magyar balneológiai kongresszuson Budapest, 1898. március hó 28-án. Tartotta dr. Bikfalvy Károly, bányafő- és fürdőorvos (Maros-Ujvár.) Különlenyomat a balneológiai egyesület 1898-iki évkönyvéből.

(Vége.)

Igen messzire vezetne a marosujvári sósvízeket e helyen részletesen ismertetni; azért csak röviden fel-említem, hogy jelenleg a marosujvári sósnyárból öt helyről huznak fel vizet. A kihuzott sós víz évi mennyisége mintegy 350.000—400.000 köbméter. A vizek között vannak teljesen telített és higabb sós vizek. Hőfokukra nézve a nagy mélységben levő vizek 17° R. a kisebb mélységben levők 11° R. hőmérsékűek. A telített sós vizek nagy részét a pár évvel ezelőtt Maros-Ujvárt létesült nagyszabású ammoniak-szodagyár használja fel, a fennmaradó rész és a higabb vizek a fürdőnek jutnak, de ez utóbbiak oly nagy mennyiségben vannak, hogy bármily nagy sósfürdőt is képesek lennének sós vízzel ellátni.

3. Nagy előnye Maros-Ujvárnak hogy a Budapest-Predeál vasúti fővonal mentén fekszik s így az oda-jutás mindenfelől igen könnyű. A vasúti állomás a fürdőtől kocsin alig 10 percz távolra van s attól a fürdőhöz jó út vezet. A közlekedést a fürdő emelkedésével annyira lehetne könnyíteni, hogy a fürdővonalok a sóságány felhasználásával a községbe bejöhethének.

4. Előnye Maros-Ujvárnak, hogy a fürdőtelep és a mellette fekvő építésre alkalmas terület közvetlen a község mellett lapályos helyen terül el. és pedig oly szerencsésen, hogy míg egyfelől a fürdő a községtől mintegy elkülönítve van, s a községi zaj a fürdőn lakókat nem zavarja, addig másfelől a fürdőhöz minden középület oly közel van, hogy pl. külön postát, távir-dát, távbeszélőt, gyógyszer-tárt felállítani nem volt szükséges, mert mindezek alig 200—300 méter távolra esnek a fürdőtől.

E község folytán a fürdővendégek egyes szükség-leteiket a községben könnyen beszerezhetik s mince-nek kitéve egyes emberek kapzsiságának, amint sok fürdőhelyen megtörténni szokott. Továbbá a község folytán igen sok vendég, vagy jobban mondva beteg, a községben kaphat olcsóbb lakást és ellátást, s így e fürdőt nemcsak a gazdagok, hanem a szegényebb sorsu osztály is igénybe veheti, ami közegészségügyünk javu-lása szempontjából igen fontos és nagyon is figyelem-re méltó körülmény. Mert épen fürdőhelyeink drágasága miatt igen sok beteg kénytelen nélkülözni a fürdőzést és huzamos időn keresztül túrni a betegséget, amelytől a fürdőn megszabadult volna. Ma az orvos a fürdőzést nem tekintheti már csak a jómódúak által üzött luxus-nak, hanem oly egészségügyi tényezőnek, melyet ép úgy mint más gyógyszer, minden betegnek, akinek csak szüksége van arra, tanácsolnia kell. Épen ez ok-ból, miután tapasztaltam, hogy a marosujvári sósfürdőt a kedvező közlekedési és helyzeti viszonyoknál fogva a szegényebb néposztály is felkeresi, ujalag hangsúlyoz-nom kell a marosujvári sósfürdőknek azon nagy előnyét, hogy a község közvetlen közelében fekszik.

A fürdőhelynek a község közvetlen közelében való fekvése azon szempontból is kiváló figyelmet érdemel, hogy oly fürdő, mely községben, vagy annak közvetlen közelében fekszik, a fürdőidény jóval hosszabb időre terjeszthető ki, mint az oly, különösen kisebb fürdő-kön, melyek községtől távolabb s lakatlan helyen fekszenek. A legtöbb kisebb fürdőink a fürdőidény alig 2—3 hónapig tart s egész a következő nyárig a für-dés teljesen szünetel. A szenvedő emberiségre nem egészen közömbös, hogy bajával 2—3 hónap mulva, vagy pedig csak 7—8 hónap mulva mehet fürdőre. Ép úgy a fürdőtulajdonosra sem mindegy, ha fürdőjén a fürdési időt 3—4 hónap helyett 6—7 hónapra terjesz-tetheti ki. A marosujvári fürdőn épen a községhez köz-vetlen közelben való fekvése és vizei hőmérsékének állandósága, valamint a fürdő berendezése miatt április elejétől október végeig szoktak fürdeni, sőt a kádak egy részében egész éven át.

5. Előnye a marosujvári sósfürdőknek, hogy már is vannak befásított terei és sétahelyei, úgy hogy a für-dővendégek már is elég árnyas helyet találnak, amivel sósfürdők nagy része nem igen dicsekedhetik.

6. Maros-Ujvár égalji viszonyai szintén kedvezők. Levegője tiszta, a fürdőtelep pormentes, szölektől vé-dett, úgy hogy e tekintetben is bármely más sósfür-dőkkel kiállja a versenyt.

Tisztelt kongresszus! Ezekben volt szerencsém az erdélyi sósfürdőkről szerzett tapasztalataimat előterjesz-teni. Igyekeztem a konyhasós fürdők fejlődésének aka-dályait kimutatni, s most, előadásom végén, újra kell hangsúlyoznom, hogy az erős konyhasós víz, amelyben való fürdés igen sok baj ellen kiváló jó hatásúnak bi-zonyult, épen a sómonopolium és sósfürdők létesítésé-nek nehézsége miatt, hazánkban a közegészségügy ér-dekében még mindig nincs kellően felhasználva, pedig szerény véleményem szerint méltányos dolog volna, ha a konyhasós vizet a kizárólagos tulajdonos, tehát az állam, egészségügyi célokra is jobban értékesítené, mivel a magántóke, amint látszik, nem igen haj-landó arra vállalkozni.

A marosujvári sósfürdőt, hazánk e fejlődésképes és jól berendezett konyhasós fürdőt, azért tartottam érdemesnek bővebben ismertetni, mert e fürdő szélesebb körben még ismertetve nem volt, s előnyeit azért bá-torkodtam felsorolni, hogy tulajdonosa, a magas kincs-tár, kegyeskedjék azt tovább fejleszteni, mivel meg-győződésem szerint hazánk erdélyi részében legkönny-nyebben, legrövidebb idő alatt és ami nálunk különö-sen fődolog, legolcsóbban a marosujvári sósfürdő fej-leszthető nagyobb szabású konyhasós fürdővé.

Királynéknak szobrára.

Emléket emel a nemzet megdicsőült királynéjának, ki életében Magyarország Patronája volt s bizonyára az marad az örök dicsőség menynei havájában is. Azok az emlékek legbecesebbek, melyeket a népek szívé-nek igaz szeretete emel. Ilyent akarunk állítani mi is. Járuljon hozzá mindeuki, gazdag és szegény, kicsiny

hatása alatt! A felséges királyi pár maga is a nem-zethez csatlakozott a szabadságharc okozta szenvedé-sek enyhítésében, a sebek gyógyításában.

Épen ily nagy örömet keltett azzal a szerető szava-val, amelyet ugyanazon év januárjának 8-dikán Bécs-ben intézett Magyarországhoz, amikor az országgyűlés küldöttsége születésnapja alkalmából üdvözölte. Felele-tében így szólt: „Az országos főrendek és képviselők szíves megemlékezését, mint őszinte ragaszkodásuk becses jelenségét, nagy örömmel fogadom. Vigyék meg érte küldöiknek lelkem mélyéből eredő köszönetemet és biztossítsák őket az egész magyar hazával közös, változatlan vonzalmamról.”

E kiváló és változatlan vonzalomnak és annak, hogy mennyire szíven viselte Magyarország felvirágzásának, boldogságának ügyét, egyik legfényesebb tanubizony-sága az a készség, amelylyel minden alkalmat megra-gadott azon nagyjaink kitüntetésére, akik a közügyek fejlesztésében, a nemzeti jogok visszaszerzésében kiváló érdemeket szereztek. Ezek között első helyen áll Deák Ferencz, a kiegyezés művének halhatatlan megalkotója, apostola.

Igen érdekes módon ismerkedett meg vele. A kie-gyezés után Andrassy Gyula gróf váltig kérte Deákot, hogy fogadjon el valami ajándékot, kitüntetését a ki-rályi pártól. De az öreg nem kívánt semmit.

— Hát épen semmi ohajtásod sincs a király részé-ről? kérdezte utóljára.

— Van, igenis mondá. Ohajtom, hogy ha meghalok, Ő felsége azt mondja el rólam: becsületes ember volt.

A király meghatva értesült e nyilatkozatról s a leg-nagyobb kitüntetésben részesíté Deákot. Meghívta csa-adiasan, bizalmasan magán körébe; bemutatta a ki-

rályasszonynak, aki hosszan és barátságosan beszélge-tett vele s ottlőfogva miúdig kitüntette rokonszenvével.

Elismerését, nagyrabecsülését akkor bizonyította be leginkább, amikor maga tette le koszoruját Deák Fe-rencz koporsójára ezzel a sokatmondó felirattal: „Er-zsébet királyné Deák Ferencznek.”

Egy akkori krónikás, ki szemtanuja volt a királyné részvétnének, így emlékezik meg az eseményről: A tör-ténelem könyvében föl lesz jegyezve, hogy ennek az árva nemzetnek is volt egy királynéja, akinek sohaja összevegyült a fájdalommal a koldusával, aki Magyar-ország legnagyobb fiát a nemes lelkek hálaérzetével meggyászolta őszintén, igazán . . .

Épen így osztozott a nemzet fájdalomában máskor is, mikor annak egy-egy kiváló fia meghalt. Magsiratta Eötvös József bárót. Személyesen kereste fel kesergő özvegyét s ezen, mely vallásosságáról is tanuskodó szavakat mondta neki: „Ne sirjon oly erősen, kedves báróné — elérzékenyülten ragadva meg a zokogó öz-vegy kezét; — tudom én, nem vagyok képes önt vi-gasztalni; erre csak Isten képes, az özvegyek és árvák atyja. De enyhülést hoz majd az idő és az a gondolat, hogy az ön családjával egyetemben az én családom is és az egész nemzet, osztozva fájdalomában, érzi a vesz-téséget és csapást, melylyel az isteni Gondviselés, előtünk, halandók előtt ismeretlen okból és célból, sújtotta.”

1890. februárjában nemzetünk egy másik nagy fiá-nak, Andrassy Gyula grófnak, ravatalánál ismétlődött az a fenséges jelenet, amely 1876-ban Deák Ferencz ravatalánál történt. A királyné ismét személyesen tette le koszoruját, mint ő maga mondá, „leghibebb barátjának” koporsójára.

De nem csak a bánatban és fájdalomban volt a ma-gyarnak leghibebb osztozó társa a jóságos királyassz-zsony; nem csupán a küzdelmekben állt közöttünk egyre fokozódó szeretetével, soha ki nem apadó jósá-gával. Miénk volt és velünk érzett az élet vidám, de-rült világában is. Mennyi édes, mennyi feledhetetlen jelenet emlékezete maradt fenn a budai vár-lak fényes termeiben lefolyt udvari bálókból, estélyekből! ahol a királyasszony igazi magyar vendégszeretettel fogadta vendégeit; elgyönyörködött a mi nemzeti táncunk eleven, költői mozdulataiban, s örömmel nézte, ha ab-ban az ő magyar lánya, vagy, amint mondani szokta, „a mi kedves magyar lányunk”, Valéria főhercegnő is részt vett.

Még kedvesebb, még magyarabb otthona volt jó királynéknak és az egész királyi családnak Gö-döllő. Önkéntelenül is megdobban szívünk e kedves hangzású név hallatára. A nemzet adta ajándékba s a királyi család itt érezte és érezte a legmelegebben a magyar szív dobogását, és jól esik azt hinnünk, hogy a legedesebb, legzavartalanabb családi boldogságot is itt élvezte leginkább, különösen a hetvenes és nyolcz-vanas években, midőn Valéria főhercegnő, magyar ne-velők és nevelőnők kíséretében, itt játszotta gyermek-játékait, hordta, szórta a jótéteményt a község és vidék szegény gyermekeinek, miként egykor a kis Szisszi, Gizella főhercegnő boldog menyasszony volt, öröm s remény között láthatták a királyi szülők, a család egyetlen fi-sarjadékát, a nemzet szemefényét, Rudolf trónörökös; a királyné naponkint látogatta kedves erdőit, pagonyait, szél sebességével repülve gyors lo-ván, a király messzeföldön híres vadászatokban kere-sett üditő szórakozást. Ami a magyar nép otthonában

és nagy, mert az Ő bogott, mindnyájunk Tíz fillértől adományt, mint az molunk híven lapu összegeket Alsófehé-be, hogy rendeltem jegyzékével együtt.

I. kimutatás Csató János alispán képviselő 15 frt, T Lőrincz birtokos 10 10 frt, Müller Mihály főjegyző 10 frt, B. frt, Vincenti Lajos Géza II. oszt. elem 10 frt, összesen: 1

— T. Olvasóink! küzdelmeket várme érdeklődéssel kísérv nek kifejezője kiva olvasóinkat és lapu mogatni sziveskedje az előfizetések mi gyűjtését.

— Lapunk t. olvasóit tisztelettel királynéknak elhunyt tartandó gyász-ün síteni sziveskedjen gyenk közönsége m

— Ő Felsőge isteni tisztelettel 10 órakor a róm. k főispán és Csató J alatt a vármegye kir. honvéd tisztsé ságok, a Bethlen és szép közönség, védje felséges kir.

— Nagy-klop gyűlési képviselőt főispánjává nevezte kegyelmesebb elha e kitüntetés, mely Enyed város szülő a következőket 1844. február hó vármegyénknek és ben állott főispánj most, 84 éves kor azon a év, de n melyet ő oly példa

családi körében az itt a legelső m sült; ahol, mint a nem egyszer for szágigazgató, s l döttsége, ha vala királynéknak kedve zött, kezeikből amerre megfordul tekben sem volt ebédjének legizes házigazda s háziat lásson hozzá az volt a következő. ben Gödöllő szolg hivatalos volt ő segéd folyton kis észrevette s így s — Igyék gróf meg nem árt! Ráday meglepe — Felsőges U vait tovább füz király! Éljen a k — Éljen a kirá S már üriteni mosolyogva szolt — Hadd folyta honnak él!

elében való
et érdemel,
nak közvet-
összabb időre
isebb fűrdő-
helyen fek-
dődény alig
yárig a für-
riségre nem
őnap mulva,
fűrdőre. Ép
a fűrdőjén a
pra terjeszt-
séghez köz-
mérésekének
miatt április
sót a kádak

hogy már is
hogy a für-
lnak, amivel
hetik.

kedvezők
szektől vé-
más sófür-

erencsem az
at előterjesz-
lésének aka-
én, újra kell
z. amelyben
atásának bi-

letesítésé-
szegügy ér-
malva, pedig
og volna, ha
os, tehát az
értékesítene,
m igen haj-

désképes és
tartottam ér-
dó szélesebb
it azért bá-
magas kincs-

mel meg-
legköny-
ánk különö-
sósfürdő fej-
vé.

iránynevének,
s bizonyára
ában is. Azok
nepek szívél-
llitani mi is.
gény kicsiny

volt a ma-
os királyasz-
lt közöttünk
apadó jósa-
vidám, de-
feledhetetlen
ár-lak fényes
tből! ahol a
ettel fogadta
zeti táncunk
ézte, ha ab-
adani szokta,
főhercegnő

na volt jó
saládnak Gö-
nk e kedves
ándékba s a
elegebbe a
innünk. hogy
oldogságot is
es és nyolcz-

ttá gyermek-
zség és vidék
a kis Szisszi,
v volt, öröm s
lők, a család
nyét, Rudolf
gatta kedves
lve gyors lo-
tokban kere-
o otthonában

és nagy, mert az Ó fenséges szíve mindnyájunkért
bogott, mindnyájunkért vértett.

Tíz fillértől kezdve hálással fogadunk minden
adományt, mint az igaz kegyelet bizonyágát. Beszám-
olunk híven lapunk minden számában. A begyűlő
összegeket Alsófehér vármegye alispánjához terjesztjük
be, hogy rendeltetésük helyére juttassa az adakozók
jegyzékével együtt.

A „Közérdek“ szerkesztősége.

I. kimutatás. Zeyk Dániel főispán 25 ft,
Csató János alispán 10 ft, Török Bertalan orsz. gyűl.
képviselő 15 ft, Török Bertalanné 5 ft, Szalánty
Lőrincz birtokos 10 ft, Müller Mihály tiszti főügyész
10 ft, Müller Mihályné 5 ft, Gáspár János vármegyei
főjegyző 10 ft, B. Bánffy Kazimir vm. aljegyző 10
ft, Vincenti Lajos kir. aljárásbíró 5 ft, ifj. Brencsán
Géza II. oszt. elemi tanuló 50 kr, Lengyel György
10 ft, összesen: 115 ft 50 kr.

Vegyes hírek.

— **T. Olvasóinkhoz!** Az élénken megindult politikai
küzdelmeket vármegyénk hazafias közönsége is kiváló
érdeklődéssel kísérvén, a „Közérdek“ ez érdeklődés-
nek kifejezője kíván lenni, mint eddig is. Felkérjük t.
olvasóinkat és lapunk barátait, hogy törekvésünkben tá-
mogatni sziveskedjenek. A beállott új évnegyedre kérjük
az előfizetések mielőbbi megújítását és új előfizetők
gyűjtését.

— **Lapunk t. munkatársait, levelezőit és
olvasóit** tisztelettel kérjük, hogy Erzsébet megdicsőült
királynénk elhunytá folytán körökben tartott avagy
tartandó gyász-ünnepélyekről lapunkat sürgősen érte-
síteni sziveskedjenek, hogy hű képet adhassunk vármeg-
yénk közönsége mélyeséges gyászáról.

— **Ő Felsége névnapját** f. hó 4-én ünnepélyes
isteni tisztelettel ülte meg városunk közönsége. D. e.
10 órakor a róm. kath. templomba vonult Zeyk Dániel
főispán és Csató János kir. tanácsos alispán vezetésé
alatt a vármegyei tisztikar; ott volt továbbá a m-
kir. honvéd tisztikar, az állami és városi ható-
ságok, a Bethlen főiskola s a polg. iskola tanári kara
és szép közönség, kérve az egék Urát, hogy áldja és
védje felsége királyunkat!

— **Nagy-klopotivai Pogány Károly** ország-
gyűlési képviselőt Ő Felsége Krassó-Szörény vármegye
főispánjává nevezte ki Wallseeben f. hó 1-én kelt leg-
kegyelmesebb elhatározásával. Igaz örömmel közöljük
e kitüntetést, mely vármegyénk egy derék fiát, Nagy-
Enyed város szülöttét érte. Az új főispán életrajzából
a következőket közöljük: Született Nagy-Enyeden
1844. február hó 18-án. Édes atyja: Pogány György,
vármegyénknek és Hunyad vármegyének köztisztjelet-
ben állott főispánja, gondos nevelésben részesítette s
most, 84 éves korában, örömmel láthatja szeretett fiát
azon a szép, de nagy felelősséggel járó fényes pályán,
melyet ő oly példásan töltött be. Pogány Károly szép

családi körében kedves, vonzó, megragadó és meleg
az itt a legelső magyar ember otthonában mind egye-
sült; ahol, mint a tősgyökeres magyar földesur házában
nem egyszer fordult meg ebédre a szolgabíró és jó-
szágigazgató, s bizalommal kopogtatott a község kül-
döttsége, ha valami baja, kérése volt; királyasszony,
királyleány kedvesen, fesztelenül elmulattat a nép kö-
zött, kezeikből áldásözön hullott a szűkölködőkre,
amerre megfordultak. Még olyan kedves asztali jelene-
tekben sem volt hiány, amilyenek a magyar ember
ebédjének legizesebb fűszerei, mikor a vendégszerető
házigazda s háziasszony váltig biztatja vendégét, hogy
lasson hozzá az isten áldásához. Ilyen kedves jelenet
volt a következő. Ráday Pál gróf, ki a hetvenes évek-
ben Gödöllő szolgabírája volt, 1873. november havában
hivatalos volt ő felségéhez ebédre. Az egyik szárny-
segéd folyton kínálgatta borral, úgy hogy a király is
észrevette s így szólt:

— Igyék gróf ur! hisz' egy pohár bor a hazáért
meg nem árt!

Ráday meglepetve nyult poharához:

— Felséges Uram, engedje meg, hogy a költő sza-
vait tovább fűzhessem: A legelső magyar ember a
király! Éljen a király!

— Éljen a király!

S már üriteni akarták a poharat, amidőn királynénk
mosolyogva szólt közbe:

— Hadd folytassam én is: Addig éljen, míg a
honnak él!

(Végo következik.)

sikerrel elvégezték Nagy-Enyeden és Kolozsvárt a
gimnáziumi, Budapesten a jogi tanfolyamot, Bécsbe ment
s 1866-ban az erdélyi korlátoknál fogalmazó gy-
kornok, 1867-ben ugyanott tiszteletbeli fogalmazó,
1867-ben belügyminiszeri fogalmazó, 1872-ben titkár
lett. Ugyanez évben az abrudbánya-erospataki vá-
lasztókerület országgyűlési képviselővé választotta.
1875-ben az összeférhetetlenségi törvény életbe lép-
vén, lemondott titkári hivataláról s azóta, mint a vajda-
hunyadi kerület képviselője, azon kevesek közé tarto-
zik, kik megülhették képviselőségük 25 éves jubileu-
mát. A képviselőház közigazgatási és pénzügyi bizott-
ságainak buzgó tagja volt. A múlt évben házasodott
meg, nőül vevén gróf Teleki Leoniet, néhai gr. Teleki
György leányát, kinek művelt lelke és szívjósága bi-
zonyára sok üdvöst fog teremteni a jótékony társadal-
om körében.

— **Temetés.** Lapunk múlt számában megemlítettük,
hogy egyik fiatal szép asszonyunk Telegdi Árpádné
szül. Lazistján Róza szeptember hó 29-én oly fiatalon,
élete legjava idejében elhunyt. A mindenki által szeretve
tisztelt asszony temetése e hó 2-án folyt le, melyen
városi közönség feltűnő nagy számban jelent meg. Az
egyházi beszéd a temetőben mondatott el, s tartotta
Janesó Sándor ev. ref. lelkész; magasröptű, költői len-
dületekben gazdag, szép búcsubeszéde a szívekig meg-
hatotta a közönséget. A temetésen a tüzoltó-zenekar és
a városi dalárda is részt vett s ezek hangjai mellett
földelték el a szép asszonyt, hol pihenni fog örökké,
férje, gyermekei, rokonai legnagyobb bánatára. Nyugod-
jék békében!

— **Gyászhir.** Lapunk zártakor vesszük a leverő
hírt, hogy báró Kemény Endre, a marosújvári választó
kerület országgyűlési képviselője, hosszas szenvedés
után, várszegutcai lakásán meghalt. Az oly szellemes,
fényes tehetségű főúr halálát b. Kemény Ödön, Kálmán
v. b. t. t., Simon és özv. Petkine mint testvérek, b.
Kemény Olga férj. Beniczky, György és Rózsika, mint
gyermekei gyászolják. Az elhunytban lapunk is egy jó
barátot veszített, ki sokszor felkeresett gyönyörű köl-
teményeivel s japáni utazásáról is többször küldött
érdekes értesítéseket.

— **Műkedvelői előadás.** Az iparos ifjak önképző
köre e hó 8-án, szombatn, műkedvelői előadást rendez
a régi váróház nagytermében. Színe kerül Zakariásné
K. Ilona 3 felvonásos népszínműve, a „Titok“, mely
a népszínház műsorán is előnyösen szerepel. Az előadás
tisztá jövedelme az iparos önképző kör javára esik s
ez uton is felkérjük a közönség figyelmét arra s tesz-
zelkedjék pedig az jó lélekkel, mert derék iparos ifjak a
hánszor megjelentek a színen, miúgy élvezetést nyuj-
tottak és pártfogásra érdemesnek mutatkoztak.

— **Kenyérsütők figyelmébe.** A m. kir. VI. honvéd
kerületi parancsnokság f. évi 6488/h. o. sz. a kibocsájt-
ott „Hirdetmény“-e szerint a nagyenyedi honvéd-állo-
máson 1899. évben szükséges naponta mintegy 200 adag
kenyér szállításának biztosítása iránti tárgyalást f. hó
13-án Kolozsvárt a VI. honvéd kerületi parancsnokság
hadbiztosági osztályában tartja meg. Miről a szállítás
iránt érdeklődők oly hozzáadással értesítettnek, hogy
zárt ajánlataikat legkésőbb a tárgyalásra kitűzött napon
délelőtt 9 óráig a tárgyaló bizottsághoz adják be. Az
ajánlat mintája a kibocsájtott hirdetményen közölve van,
mely, valamint az egyidejűleg kiadott „Szállítási feltéte-
lek“ füzetének másolati példánya a helybeli honvéd-
zászlóalj kezelőtiszt irodájában bármikor megtekinthető.

— **Bucusu.** Azt mondják, a jelenkorban nincs távol-
ság, s ha ez igaz, bár édes hazám drága keleti bér-
cei közül nyugotra távozom, még sem leszek messze,
mert gondolatom sok időig oda fog vissza szárnyalni,
ahol reményem fölötti rokon lelkekre, baráti szívekre
leltem. A nagy közönség azon nagybecsült tagjaihoz
szólok, kik rövid időn megértettek engemet és bizal-
mukkal s baráti szeretetükkel jutalmazva viszonzták
őszinteségemet. Azért a válás percében baráti jobbo-
mat nyujtva veszek bucsut azon távoli kedves bará-
taimtól is, kikkel személyesen találkozni alkalmam nem
volt. Fogadják mindannyian legforróbb üdvözlőmetem s
nagybecsülésem kifejezését. Alvincz, 1898. szept. 30.

Virág.

— **Népfelkelők figyelmébe.** Nagy-Enyed város
rendőrkapitánysága ez uton is figyelmezteti a városra-
lakó és tartózkodó népfelkelőket, hogy az ellenőrzési
szemle e hó 7-én délelőtt 8 órakor fog megtartatni,
melyre való jelentkezésre felhivatnak. Az ellenőrzési
szemle a városi rendőrkapitánysági irodában fog meg-
tartatni.

— **Gyümölcskiállítás** tervez a nagyenyedi gyü-
mölcsészeti egyesület, miután az idén sok szép és jó gyü-
mölcs termett. Bizonyára helyes az eszme valósítása,
mert közönségünket folytonosan buzdítani kell a gyü-
mölcsenyésztésre, s ha látja a sok és szép gyümölcsöt,
inkább kedvet kap reá.

Csarnok.

A színésztanítás.

Írta: Solymosi Elek.

Franciaországban a tudomány, az ipar, a kereske-
delem, az irodalom és a művészet mind oly magas fo-
kon áll, hogy ezt nem igen lehet kritizálni egy bizo-
nyos naivság nélkül. S ha én mégis megfedlekzem
erről és a kritikára rászánom magamat, csak azért tes-
zem, hogy a felvetett kérdésre nézve újra bebizonyít-
sam azt a tételt, amely azt mondja, hogy nincs szabály
kivétel nélkül. Mert szabály az, hogy Páris az öt vil-
lágrész kulturájának középpontja és kivételnek mond-
ható — a feltétlen hódolatra nézve — a párisi szí-
nészakadémia.

Igen, mert a párisi színészakadémián bizonyos tekin-
tetben éppen olyan rendszertelenül intézkednek, mint
ahárhól. Igaz, hogy másutt azért tanítanak így, mert
Párisban is úgy tanítanak, de az is igaz, hogy aki
mint gyakorlati szakember a tanítást pedagógiai el-
vekre tudja fektetni, annak e tanításmódot nem lehet
elfogadnia, mert a tudományban ma már nem a forrás
tekintélye dönt, hanem a matematikai pontossággal ki-
tűntethető reális sikerek. Elmondom, hogy hogyan
tanítanak Párisban, Bécsben és másutt, amiből még a
műkedvelő habitué is meggyőződhetik, hogy a Páris-
ban és más városokban folytatott színésztanítás egé-
szén rossz.

Azzal a kérdéssel kezdem, hogy kik tanítanak Pá-
risban és Bécsben? Talán pedagógusok? Oh nem! A
színészet tanításának se Párisban, se Bécsben nincs
katedrája, amiből az következik, hogy ez a tanárkódás
nem is pálya. A tanári állások ugyan mindig be van-
nak töltve, de nem pedagógusokkal, hanem — nagy
művészekkel.

Ha egy vidéki színésznek szép termete, érczes hangja,
kifejező arca, tüzes szeme és feltűnő színesi tehet-
sége van, az bejut a Comédie Française-ba, ott sikere-
ket arat s valamelyik iskolai év elején, egy szép reg-
gel, azt mondják neki: Uraságod, mint a Comédie
Française kitűnő művésze, ki van nevezve az akadé-
miára színésztanárnak.

Különösen a bohémgyarlóságok közé tartozik az,
hogy az ember mindig más szeretne lenni, mint ami,
és ebből aztán itt az következik, hogy a kitűnő szín-
művész örömmel ragadja meg az alkalmat, mert azt
hiszi, hogy: ha őt más is képesnek tartja a tanárko-
dársra, akkor ő legalább is kétszeresen képes. Vele jár
ez az emberi hűséggel.

A színésznél hamar megtanulta annak a módját,
hogy miképpen kell eltitkolni azt, amit nem tud, és
hogyan lehet az emberekkel való érintkezésben bizto-
san sejtetni azt, hogy sokat tud. Miután pedig a szí-
nészethez, de különösen a színészet tanításához, az in-
tező felsőbb körök a legkritikában értenek, Párisban,
Bécsben, másutt is úgy intézik el ezt a kérdést, ahogy
elintézték az elődeik, akik átadták a régi tanítási for-
mulárekat apának fiának, mert ez volt a legkönnyebb
mód megszabadulni egy olyan kényes kérdéstől, amely-
hez nem értettek, s mert így ellenőrzés nélkül lehetett
eljárni a re bene gesta-t.

A művész a színpadi sikerek révén katedrához jut.
Majd megértetik vele, hogy miképpen tanítottak az elő-
dök (száz év előtt). És aztán ő is úgy tanít.

Hallatlan rezignáció. Párisban is úgy tanítanak,
hogy minden tíz-tizenegyet növendéket kiosztanak egy
„tanárnak“, aki kiosztja a növendékek közt a szere-
peket s aztán felmegy a színpadra és eljátsza a nő-
vendékek előtt az ő szerepeiket. A színészet ta-
nítása a című könyvemben (megjelent 1896-ban) ezt
a tanítási rendszert megmutató rendszernek
neveztem.

Világos, hogy igazuk volt a párisi lapoknak, amelyek
az idén is és minden vizsgálat után azt írták, hogy
a párisi színészakadémia növendékeinek játéka nem
más, mint a mesterük utánzása, olyan veszedelmes
utánzás, amelyet számtalan példa igazol, hogy soha
sem lehet levétközni.

Erről beszéltem én a Millenniumi Tanügyi
Kongresszus színészeti szakosztályának ülésén. Ez
az, amit én mindig kárhoztattam, amióta csak színé-
szettanítással foglalkozom. Ez az a kérdés, amelyet én
kétségteljesen bizonyossággal megoldottam. Ez az
a része a színészet tanításának, amelyet mint legfon-
tosabb dolgot mindig feltüntettem s amelyet egyszerűen
az egyéniség kifejlésztésének neveztem.

A párisi állapotokat igazolja a párisi sajtó, amelynek
hírlappéldányait az ideí vizsgálat után a helyszínén
mind megszereztem s amelyek nekem közvetve mind
igazat adnak. És igazat adnak az egyéniség kifejlesz-
tésének hangsúlyozásán kívül — amelylyel különben a
Vigszínház iskolája is kezd már foglalkozni — egy
más kérdésben is, t. i. a növendékek színházba járása
kérdésében. Nevezetesen megírtam A színészet ta-
nítása című könyvemben 1896-ban és hirdettem a
színésziskolában már 1894-ben, hogy a színésziskolai
növendékeknek az első évben nem szabad miúneunap

beülni a színház zenekaraiba és folytonosan nézni az előadásokat, mert különben ekkor is az a kár történik, ami az előbbeni megmutató rendszer-nél, hogy a növendék egyénisége nem fejlődik ki, sőt — úgy szólván — teljesen begyepesedik.

Vége következik.

Nyílt tér.

(E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetlen drága halottunk néhai Telegdy Árpádné szül. Lazistyán Róza temetése alkalmából jóakaróink és barátaink a részvételnek oly számos tanujelét adták, hogy azokat külön-külön megköszönni, jelenlegi mély bánatunk közepette képtelenek vagyunk.

Ez uton kérjük tehát jó ismerőseinket és barátainkat, a drága elhunynak volt jóakaróit, a helybeli dalárdákat, tűzoltóparancsnokságot, tűzoltó-zenekart, végül Aradi György helybeli első zenekari vezetőt és zenekarának tagjait, fogadják részvételükért, a temetésen való megjelenésükért mindnyájunk nevében őszinte köszönetünket.

A gyászoló család.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Selyem-damaszt

75 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig posta fordultával küldenek: **HENNEBERG G. selyemgyárai** (es. és kir. udvari szállító) **Zürichben**. Magyar levelezés. Svájcba kétzerez levélbélyeg ragasztandó. (5)

1677. szám.

tkvi 1897.

Hirdetmény.

Kiscserged község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. t. cikkkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekbejegyzőkönvi bejegyzések helyesítésével kapcsolatban fogantatosított.

Ez azzal a felhívással tetteik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. 6. §-aiban és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítését, valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §. és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis **1899. évi márczius hó 31-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítését is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1899. évi márczius hó 31-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vételni nem fog.

3. Hogy mindazok, akik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. törvényezikk szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 16. §-a

alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeiket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1899. évi márczius hó 31-ik** napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jöbízemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtának, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Balázsfalván, 1898. február 26-án.

A kir. járásbíró helyett

Preineszberger,
kir. aljárásbíró.

1668 2-3

Alsófehér vármegye főispánjától.

Sz. 467-1898.

főisp.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatokra bizott Alsófehér vármegye központi árvaszékénél a jegyzői állás üresedésbe jövén, ezen állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen 750 frt évi fizetés és 150 frt évi lakbér élvezetével egybekötött állást elnyerni óhajtják, miszerint az életkorukat, családi állapotukat, eddigi alkalmaztatásukat feltüntető és az 1883. évi I. t. cz. 3. §-ában előírt elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **folyó évi október hó 15-éig** terjesszék be.

Nagy-Enyeden, 1898. szeptember hó 20-án.

Zeyk Dániel,
főispán.

1566 3-3

Könyvnyomda.

Könyvkötészet.

A NAGYENYEDI

KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Könyvnyomdaja rendkívül gazdag és modern felszerelésénél fogva képes minden hasonló vállalatnál versenyezni úgy a munkák olcsó árai, mint azok izléses kiállításai tekintetében.

A főtérre levő üzleti irodájában iskolás gyermekek részére mindennemű **iskolai szerek**, papír, tinta, tintatartók, tollak, tollnyelek, írónok, palatáblák, palavesszők, vonalzők, **rajzeszközök**, festékek, esetek, rajztáblák, rajztömbök, törölógummi, szivacsok, **könyvtáskák** stb. stb. kisinyben és jutányos árak mellett szerezhetők be.

Megrendelések bárhol megjelenő **könyvekre, hírlapokra és folyóiratokra** elfogadtatnak s pontosan teljesíttetnek.

Elvállal mindennemű **könyvkötői** munkát is, s ezeket gyorsan, olcsó árban és pontos kivitelben szállítja.

A „Közérdek”

a megye egyetlen politikai lapja. Egyike a vidék legelterjedtebb lapjainak, s mint ilyen, **hirdetések közlésére kiválóan alkalmas.**

Aki tehát olcsón és biztos sikerrel akar hirdetni, forduljon bizalommal lapunk kiadóhivatalához.

Megrendelések elfogadtatnak az üzleti irodában: Főtér 38. sz. a.
(Leányiskola épülete.)

Nyomatványraktár.

Írószer-kereskedés.

Előfizetési Fe
helyben házhoz hordv
postán küld
Egész évre
Fél évre
Negyedévre

Hirdetések
□ centiméterenként
dők és gyárosok külön
ben részese

Bélyegdíj 30 k

Nyílt tér sor

M

Az 1867. XII. országos közös ügyekre ment hirhedett hogy bezárja a hogy minisztere kinek meg kel ügyességgel od. tett Bánffy bá összehívásával, politikájának s résztávitelére is hogy a kiegész lettek fogadva, ez, a magyar hó 11-én Budap És ugy kel igazuk azoknak csak komédiát nagyobb részén csak szinleg eng vasásánál, de n a sor, el fog ennek Magyaro lesz felmondani valóban erős pr részéről. Jó bar ditio sine qua tény socialis“ c a javaslatokat, gyarországnak miniszterek — aldozzák Ausztr

De hát nem Uralkodónk ny zési javaslatok osztrák képvis kodás és perpa nehéz megválto terelve befejezi

Erzs

Irta és a Bethlen-k elmondotta

De hadd szó is, és különöse hatna melegebl a felemelő tud a legjobb család épen oly győ redőket felsége tosbab, de leg munkájából sze oly végtelen ápolta, nevelte lommal virrasz edés, szerető a

Hogy magya minden ízében királyné érde hogy magyaros A királykisa a szép lelkü püspökre, a ki idején a magy örökös mellé a tása is egészen tantárgyakat is — Lányon mondá. Azt ak gyen. A vallás nak nagy szük